

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Кравченко Тетяна Анатоліївна
Контактний тел.	+38(097) 540-33-33
Е-mail:	tatyana_kravchenko@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4283
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Місцеве самоврядування, як форма публічної влади, займає особливе місце в проблематиці публічного управління та адміністрування. На сучасному етапі розвитку держави та суспільства місцеве самоврядування в Україні зазнає значних змін під впливом децентралізації влади, реформи системи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, розвитку загальноєвропейських підходів до запровадження принципів, механізмів демократичного належного врядування на місцевому рівні.

Реформа децентралізації в Україні забезпечила закріплення за органами місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності, створила значні можливості формування потенціалу розвитку територіальних громад і територій, нових центрів концентрації ресурсів, заклала інституціональне підґрунтя трансформації системи публічного управління загалом.

На територіальні громади покладена основна відповідальність за розвиток закладів освіти, охорони здоров'я первинного рівня, культури, питання благоустрою, соціального захисту, надання адміністративних послуг, планування розвитку громади та формування бюджету, економічний розвиток, залучення інвестицій, розвиток підприємництва, управління комунальним майном та земельними ресурсами, надання дозволів на будівництво, прийняття будівель в експлуатацію, розвиток місцевої інфраструктури тощо, що посилює вимоги до впровадження інноваційних управлінських технологій та дієвих управлінських механізмів у функціональну діяльність органів місцевого самоврядування, до розвитку їх кадрового потенціалу в контексті забезпечення інституційної спроможності реалізувати завдання реформи децентралізації. За таких умов засвоєння засад муніципального управління набуває актуального значення і є надважливою складовою освіти населення України.

В контексті реагування на сучасні виклики у напрямі удосконалення публічно-управлінської системи важливим є вироблення ефективного управлінського інструментарію та формування сприятливих інституціональних умов його імплементації в контексті таких основних трендів розвитку публічного управління як: тренд реалізації євроінтеграційних прагнень України та входження в європейський адміністративний простір; тренд децентралізаційних перетворень та адміністративно-територіального реформування; тренд посилення самоорганізації та активності суспільних інституцій; тренд цифровізації публічного управління;

Вивчення дисципліни «Муніципальне управління» дасть змогу оволодіти концептуальними засадами розвитку муніципального управління на сучасному етапі державотворчих процесів, формує у майбутніх фахівців уміння та навичок управлінської діяльності, що базується на новітніх управлінських технологіях, що застосовується органами муніципального управління та іншими організаціями місцевого самоврядування на основі ефективного використання ресурсного потенціалу територіальної громади, для вирішення проблем забезпечення економічного та соціального розвитку громад з позиції використання сучасних управлінських технологій.

Дисципліна «Муніципальне управління» вивчає механізми публічного управління, які базується на єдиних, конституційно та законодавчо закріплених принципах, що здійснюються з метою цілеспрямованого, організаційного впливу на органи публічної влади, підприємства, установи, суспільство в цілому, для забезпечення реалізації цілей і завдань, а також виконання функцій публічного управління.

Дисципліна «Муніципальне управління» є дисципліною професійної підготовки докторів філософії у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 28 Публічне управління та адміністрування.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема набуття гнучкого мислення, відкритості до застосування фахових знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять. Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей та самостійних робіт, перевірці виконання індивідуальних завдань.

Для визначення результатів модульного та підсумкового контролю використовується система накопичення балів, яка стимулює систематичну роботу студента протягом семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення семестру здійснюється за результатами екзамена.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 години аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	32	16	–	16	58

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: оволодіти знаннями та вміннями реалізувати управлінські технології в управлінні розвитком муніципальних утворень на основі застосування теоретичного та практичного вітчизняного і зарубіжного досвіду.

Основні завдання дисципліни:

- засвоїти та відтворювати на професійному рівні системні знання з муніципального управління;
- знати сутність муніципального управління та його специфіку;
- опанувати теоретико-методологічні особливості муніципального управління;
- оволодіти методами публічного управління та технологією управлінської діяльності;
- давати оцінку комплексу проблем муніципального управління;
- готувати і ухвалювати управлінські рішення для забезпечення економічного та соціального розвитку громад з позиції використання сучасних управлінських технологій;
- відслідковувати і оцінювати тенденції муніципального управління;
- формувати «дерево цілей», та стратегій розвитку муніципальних утворень;
- пропонувати підходи до удосконалення організаційних структур управління;
- володіти способами забезпечення організованості управлінських процесів;
- оцінювати ефективність функціонування системи муніципального управління.

У результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні:

знати:

- поняття системи та структури муніципального управління, місцевого самоврядування;
- теоретичні основи місцевого самоврядування і муніципального управління, їх завдання та цілі;
- технологію прийняття управлінських рішень, методи управлінського контролю, критерії оцінки ефективності муніципального управління;
- аспекти владно-управлінських рішень, як інструмент муніципального управління
- характер вертикальних та горизонтальних зовнішніх взаємодій органів місцевого самоврядування;
- принципи сучасного управління галузево-функціональними комплексами муніципального утворення;
- загальні засади організації та здійснення управління виробничою структурою на території муніципального утворення.

вміти:

- на основі використання загальнонаукових та спеціальних методів розділяти систему муніципального утворення на окремі підсистеми з метою виявлення проблем та пошуку шляхів підвищення ефективності їх функціонування;
- розробляти набір конкретних інструментів управління розвитком муніципальних утворень з урахуванням їх територіально-функціональних особливостей, ситуативних характеристик внутрішнього й зовнішнього середовища;
- скласти стратегічний план розвитку муніципального утворення з використанням методики стратегічного управління та знаходити оптимальні важелі його реалізації на основі практичного оперування спеціальним економічним інструментарієм муніципального менеджменту;
- будувати логічно-структурні схеми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державного управління, фінансово-кредитними установами та підприємницьким сектором, шукати слабкі ланки цієї взаємодії й розробляти пропозиції з її удосконалення;
- проводити економічно-фінансове обґрунтування вибору певних механізмів управління муніципальними галузево-функціональними комплексами;
- розрізняти типи структур управління, розмежовувати стадії управлінської діяльності, визначати цілі та класифікувати функції муніципального управління за встановленою системою критеріїв;
- застосовувати методи управлінського контролю та оцінювати ефективність муніципального управління фінансовими та земельними ресурсами;
- адаптувати прогресивний зарубіжний досвід муніципального управління в практику управлінської діяльності органів місцевого самоврядування України.

ЗАПЛАНОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування вивчення дисципліни «Муніципальне управління» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні та інші проблеми із дотриманням принципів професійної етики, академічної доброчесності та з урахуванням зарубіжного досвіду публічного управління.

ЗК 3. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК 5. Здатність налагоджувати взаємодію та професійне співробітництво.

Спеціальні (фахові) компетенції

СК 1. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.

СК 3. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному та муніципальному рівнях.

СК 4. Здатність налагоджувати взаємодію з загальнодержавними, регіональними, муніципальними органами влади та співробітництво з публічними службовцями.

СК 6. Здатність застосовувати новітні форми комунікації громадськості і влади, впроваджувати підходи нового публічного управління і концепції належного врядування в діяльності публічних адміністрацій.

СК 7. Здатність опанування методології аналізу публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК 8. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.

СК 10. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики, застосовувати й удосконалювати управлінські технології в сфері публічного управління та адміністрування в умовах нових викликів та ризиків.

Програмні результати навчання

РН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

РН 2. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень органів державного управління та місцевого самоврядування.

РН 3. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

РН 4. Опанувати концептуальні та методологічні підходи з публічного управління та адміністрування з урахуванням міжпредметних зв'язків, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН 6. Планувати і виконувати теоретико-прикладні дослідження з публічного управління та адміністрування й дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням сучасного інструментарію.

РН 7. Глибоко розуміти загальні принципи й методологію публічного управління та адміністрування, застосовувати їх у власних дослідженнях у публічній сфері та у викладацькій практиці.

РН 8. Формулювати нові ідеї, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, моделювання, прогнозування, програмування та проєктування.

РН 9. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати стратегічні напрями розвитку на вищому, центральному, регіональному, муніципальному рівні і на рівні публічної організації.

РН 10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні особливості муніципального управління			
Тема 1.1. Сутність муніципального управління та його специфіка	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.2. Муніципальне управління в системі публічної влади	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.3. Функції, методи та структура муніципального управління	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 1.4. Сутність та базові поняття муніципального менеджменту	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Змістовий модуль 2. Управління ресурсами територіальної громади			
Тема 2.1. Поняття ресурсного потенціалу територіальної громади	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.2. Основи стратегічного управління муніципальним розвитком	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури. Індивідуальне завдання.
Тема 2.3. Управління фінансовими та земельними ресурсами	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Тема 2.4. Управління виробничою структурою на території муніципального утворення	2	2	Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.
Всього:	16	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Муніципальне управління» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських заняттях, перевірки виконання практичних робіт, індивідуальних домашніх завдань. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі екзамену відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання аспірантів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, домашніх завдань до практичних занять, аудиторних самостійних робіт, індивідуальних домашніх завдань.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань			Екзамен	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	30	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	30		
20	20			

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	Добре/ зараховано
75-81	C	Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його	Задовільно/ зараховано

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
		майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	
60-66	E	Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вакуленко В. М., Ігнатенко О. М., Лебединська О. Ю. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури населених пунктів України: [навч. посіб.] К. : Вид-во УАДУ, 2002, 112 с.
2. Вакуленко М. В., Орлатий М. К., Іванова Т. В., Жовнірчик Я. Ф. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: [підручник]. К. : НАДУ, 2010, 400 с.
3. Державне управління та місцеве самоврядування в Україні: словник термінів нормативно-правових актів/ автор-упорядник Є.І. Бородин. Д.: Герда, 2004. 650 с.
4. Іванова Т. В. Засади розвитку місцевого самоврядування України в умовах можливих ризиків: теорія та практика: [монографія]. К. : АМУ, ВПЦ, 2010, 186 с.
5. Development, Validation and Testing of the Bayesian Network of Educational Institutions Financing / Volodymyr Lytvynenko, Nataliia Savina, Mariia Voronenko, Nadia Doroschuk, Saule Smailova, Oleg Boskin, *Tatyana Kravchenko* // Proceedings of the 2019 10th IEEE International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, 18-21 September, 2019, Metz, France, P. 412–417.
6. Innovative tools for public management of the development of territorial communities / Oleksandr Mordvinov, *Tetyana Kravchenko*, Oleksandra Vahonova, Mykhailo Bolduiev, Natalia

Romaniuk, Oleksandr Akimov // Journal of interdisciplinary Research. Special issue No: 11/01/XVII. 2021. P. 33–37.

7. The current state of investment security in Ukraine in the context of covid-19 and its impact on the financial and economic situation of the state / O. Bobrovska, A. Lysachok, *T. Kravchenko*, L. Akimova, O. Akimov // Financial and credit activities: problems of theory and practice 2021 № 1 (36). – P. 233-242.

8. Кравченко Т.А. Процеси забезпечення якості в органах місцевого самоврядування: особливості визначення та оцінювання / Т.А. Кравченко // Аспекти публічного управління. – 2021. – Том. 9. – № 1. – С.121–132.

9. Management Decisions to Support and Maintain the Socio-Economic Development of the Territories / Bobrovska, O.Yu., Durman, M.O., *Kravchenko, T.A.*, Nekriach, A.I., Diegtiar, O.A. //Estudios de Economia Aplicada this link is disabled, 2021, 39(6).

10. Innovative foundations for optimizing the information and communication system of local government / Diegtiar, O. A., *Kravchenko T. A.*, Yevmieshkina, O. L., Sych, T. V., & Linetska, Y. M. // Linguistics and Culture Review, (2021), 5(S4), 955-967.

Допоміжна література

1. Бакуменко В. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.

2. Євтушенко О. Н. Муніципальний менеджмент : [підручник] / О. Н. Євтушенко, В. М. Ємельянов, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 404 с.

3. Ліпенцев А. В. Надання адміністративних послуг : навч.-метод. посіб. для системи підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / укл. А. В. Ліпенцев. – К. : [б. в.], 2013. – 224 с.

4. Лесечко М., Рудніцька Р., Чемерис А. Особливості прийняття управлінських рішень в органах державного управління та місцевого самоврядування. Львів: УАДУ при Президентові України, Львівський філіал, 2011. 26 с.

5. Сергієва Л.В., Каїнова О.В. Організація діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2003. 192 с.

6. Шаров Ю.П., Маматова Т.В., Чикаренко І.А. Результативність та якість діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2013.- 212 с.

7. Методологія публічного управління: навч. посіб./ уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.

8. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник/ Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В., Ходаківський Є. І. [та ін.]; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.

9. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник/ В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.

10. Юхименко П., А. Даниленко, Т. Сокольська. Публічне адміністрування: підручник. Київ: 2019. 288с.

11. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.

12. Організація діяльності державного службовця/ М. Канавець, Ю. Лихач, А. Кукул, В. Дівак, І. Роцин, О. Бутенко. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

13. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія/ за наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.

14. Управління персоналом в умовах децентралізації/ За заг. ред. В. М. Олуйка. К., 2018. 504 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>

2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. <http://www.president.gov.ua>

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

<http://www.kmu.gov.ua/ua>

4. Національне агентство України з питань державної служби. <http://nads.gov.ua/>

5. Інститут законодавства Верховної Ради України. <http://instzak.rada.gov.ua>

6. Національна академія державного управління при Президентові України.

<http://www.academy.gov.ua>

7. Національний інститут стратегічних досліджень. <http://www.niss.gov.ua>

8. Центр політико-правових реформ. <http://www.pravo.org.ua/>

10. Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL).

<http://www.sciencedirect.com/science/journals/>

11. Національні бібліотеки світу. <http://www.publiclibraries.com/world.htm>

12. Цифрова бібліотека наукової літератури. <http://citeseer.ist.psu.edu/>